

Slik kan skolen forebygge bekymringsfullt fravær

Det er viktig at skolen jobber forebyggende med nærværsarbeid og fanger opp elever med begynnende fraværsutfordringer.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 16.10.2024

Les også

[Slik kan skolen håndtere bekymringsfullt fravær](#)

Bekymringsfullt fravær er fravær fra det sosiale og faglige fellesskapet i skolen, som kan gi konsekvenser for elevens sosiale og faglige tilhørighet. Bekymringsfullt skolefravær er et symptom på at noe ikke er som det skal, og har ofte sammensatte årsaker.

Bekymringsfullt fravær er ikke elevens ansvar. Skolen bør arbeide forebyggende med nærværstiltak og identifisere begynnende fraværsutfordringer.

Forebygge fravær gjennom nærværsarbeid

Skolen kan forebygge fravær gjennom å jobbe med nærværstiltak som gjør at eleven opplever tilhørighet, motivasjon og trivsel på skolen. Det aller viktigste i nærværsarbeid er å jobbe kontinuerlig for at alle elever har et trygt og godt skolemiljø. Skolens arbeid med en trygg og god skolekultur, og nulltoleranse for krenkende oppførsel er sentralt.

I denne filmen forteller en rektor og en lærer om hvordan deres skole jobber med nærvær. De trekker frem arbeidet med et trygt og godt skolemiljø, og skape en skole med trygge relasjoner, tilhørighet og mestring. For å fremme nærvær har skolen tett samarbeid med hjemmet, positive aktiviteter i pauser og ansatte som er tett på elevene.

Arbeid med relasjoner

Arbeid med relasjoner er sentralt i nærværsarbeidet. Relasjoner med både medelever og ansatte på skolen har betydning for elevenes motivasjon, helse, trivsel og læring. Alle elever trenger å bli sett, forstått og verdsatt for den de er, og de trenger å oppleve den trivselen, tryggheten og tilhørigheten som gode relasjoner gir.

Elevmedvirkning

Elevmedvirkning er også en viktig del av nærværsarbeid. Alle elever skal lære å ta ansvar, delta og medvirke i et inkluderende fellesskap. Når elevene er aktive og medvirker i arbeidet for et trygt og godt skolemiljø, kan det forebygge mistrivsel og krenkelser.

Samarbeid med hjemmet

Tett og tillitsfullt samarbeid mellom skole og hjem har stor betydning for elevenes helse, trivsel og læring,

og for skolens arbeid med å utvikle et inkluderende fellesskap.

Tilpasset opplæring og universell utforming

Videre handler nærværsarbeidet også om å gjøre skolen tilgjengelig for alle ved universell utforming av bygninger og uteområder, pedagogikk, digitale verktøy og læringsressurser. Skolen må gi alle elever likeverdige muligheter til læring og utvikling, uavhengig av deres forutsetninger.

Tilpasset opplæring er tilrettelegging som skolen gjør for å sikre at alle elever får best mulig utbytte av opplæringen. At elevene opplever mestring er viktig for motivasjon og trivsel. Skolen kan blant annet tilpasse opplæringen gjennom arbeidsformer og pedagogiske metoder, bruk av læremidler, organisering, og i arbeidet med læringsmiljøet, læreplaner og vurdering. Enkelte elever har også behov for individuell tilrettelegging.

Andre viktige faktorer i nærværsarbeidet

I tillegg er det viktig at skolen som en del av nærværsarbeidet sørger for:

- gode rutiner og systemer for å føre fravær, slik at skolen tidlig kan fange opp bekymringsfullt fravær
- bred kartlegging og analyse av situasjoner der det er tegn til at en elev har mye fravær
- å sette inn tiltak med en gang det er behov for det
- gode overganger – både i hverdagen og mellom skoleslag, trinn, fra barnehage til skole, ved bytte av lærer eller hvis eleven bytter skole
- tverrfaglig samarbeid og helhetlig oppfølging av elever

Manglende tilrettelegging i skolen for barn og unge med nevroutviklingsforstyrrelser kan være en risikofaktor for å utvikle skolefravær.

[Les mer: Skolefravær og ADHD, Tourettes syndrom og autisme \(Statped\)](#)

Fange opp bekymringsfullt fravær tidlig

Bekymringsfullt fravær kan utvikle seg gradvis, og ulike hendelser over tid kan virke inn. Det kan for eksempel handle om at eleven har et utrygt skolemiljø, eller ikke får den faglige tilretteleggingen hen trenger.

For å avdekke hvilke elever som har behov for oppfølging er det viktig at skolen følger med på alle elevene. Dette kan blant annet gjøres ved å se etter mønster eller utvikling i fraværet som kan gi grunn til bekymring. De første tegnene til bekymringsfullt skolefravær kan vise seg hjemme, for eksempel ved at eleven gruer seg til å gå på skolen. Tett og tillitsfullt samarbeid med foreldrene kan derfor være avgjørende for å oppdage utfordringene tidlig.

Samarbeid i laget rundt eleven

Det kan være behov for en flerfaglig innsats og samarbeid på tvers av sektorer og tjenester gjennom å koble på «laget rundt eleven». PP-tjenesten skal støtte skolene i arbeidet med å forebygge fravær. De har også en avgjørende rolle i oppfølgingen av en elev som har bekymringsfullt fravær.

Forskning viser

- Tidlig kartlegging av årsaker og igangsetting av tiltak er essensielt for å forebygge mer alvorlige og varige utfordringer for eleven.
- Gode relasjoner mellom lærer og elev, samt å arbeide med et trygt og inkluderende skolemiljø, er tiltak som kan bidra til å redusere fraværet.
- Å lytte til eleven og ha tett dialog og samarbeid mellom skole og hjem, er viktig for å oppnå en felles forståelse av utfordringene, og finne effektive tiltak.

[Les mer: Hva sier forskningen om bekymringsfullt fravær?](#)

Nyttige lenker og ressurser

[Skolefravær \(Bufdir\)](#)

[Skolehverdag \(Ung.no\)](#)